

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

A7-0429/2012

18.12.2012

SOOVITUS

Nõukogu otsuse eelnõu Cartagena bioohutuse protokolliga vastutust ja kahju hüvitamist käsitleva Nagoya – Kuala Lumpur lisaprotokolliga Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta
(13582/2012 – C7-0323/2012 – 2012/0120(NLE))

Keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjon

Arvamuse koostaja: Matthias Groote

Kasutatud tähised

*	nõuandemenetlus
***	nõusolekumenetlus
***I	seadusandlik tavamenetlus (esimene lugemine)
***II	seadusandlik tavamenetlus (teine lugemine)
***III	seadusandlik tavamenetlus (kolmas lugemine)

(Märgitud menetlus põhineb õigusakti eelnõus esitatud õiguslikul alusel.)

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT	5
SELETUSKIRI	6
PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS.....	9

EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT

mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu Cartagena bioohutuse protokolliga vastutust ja kahju hüvitamist käsitleva Nagoya – Kuala Lumpuri lisaprotokolliga Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta

(13582/2012 – C7-0323/2012 – 2012/0120(NLE))

(Nõusolek)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu otsuse eelnõu (13582/2012),
 - võttes arvesse Cartagena bioohutuse protokolliga vastutust ja kahju hüvitamist käsitlevat Nagoya – Kuala Lumpuri lisaprotokolliga, mis võeti vastu 15. oktoobril 2010 protokolliosaliste koosolekuna toimiva konventsiooniosaliste viienda konverentsi (COP/MOP 5) täiskogu lõppistungil Nagoyas ja mille liit allkirjastas 11. mail 2011 (13583/2012),
 - võttes arvesse taotlust nõusoleku saamiseks, mille nõukogu esitas vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 192 ja artikli 218 lõike 6 teise lõigu punktile a (C7-0323/2012),
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 81 ja artikli 90 lõiget 7,
 - võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni soovitusi (A7-0429/2012),
1. annab nõusoleku protokolliga sõlmimiseks;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

SELETUSKIRI

Ettepaneku kujunemislugu

Bioloogilise mitmekesisuse konventsioon jõustus 29. detsembril 1993. Vastavalt bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni artikli 19 lõikele 3 ja pärast mitmeid töörühma koosolekuid võeti 29. jaanuaril 2000 vastu bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni Cartagena bioohutuse protokoll, mis on kõnealuse konventsiooni juurde kuuluv täiendav leping ning jõustus 11. septembril 2003. Rahvusvahelises lepingus on sätestatud ettevaatuspõhimõttel põhinev raamistik selliste nüüdisbiotehnoloogia abil saadud geneetiliselt muundatud elusorganismide ohutuks transportimiseks, käitlemiseks ja kasutamiseks, kes võivad kahjustada bioloogilise mitmekesisuse kaitset ja säästvat kasutamist või kujutada ohtu inimeste tervisele.

Cartagena bioohutuse protokoll artikli 27 kohaselt tuleb protokolliosaliste koosolekuna toimiva konventsiooniosaliste konverentsi (COP/MOP) esimesel kohtumisel alata geneetiliselt muundatud elusorganismide piiriülese veoga tekitatud kahjuga kaasneva vastutuse ja kahju hüvitamise rahvusvaheliste eeskirjade ja menetluste väljatöötamise protsess. Protokolliosaliste koosolekuna toimival konventsiooniosaliste viiendal konverentsil (COP/MOP 5) Jaapanis Nagoyas toetas EL ühehäälselt lõppkompromissi, mis saavutati Cartagena bioohutuse protokoll vastutust ja kahju hüvitamist käsitleva Nagoya – Kuala Lumpuri lisaprotokoll suhtes, kuna see jäi kokkulepitud ELi seisukohtade ja komisjonile antud läbirääkimisjuhiste piiridesse. COP/MOP 5 täiskogu lõppistungil 15. oktoobril 2010 võeti Cartagena bioohutuse protokoll vastutust ja kahju hüvitamist käsitlev Nagoya – Kuala Lumpuri lisaprotokoll edukalt vastu.

Nõukogu väljendas 20. detsembril 2010 heameelt Nagoya – Kuala Lumpuri lisaprotokoll vastuvõtmise üle. Vastavalt nõukogu 6. mai 2011. aasta otsusele kirjutas EL 11. mail 2011 Cartagena bioohutuse protokoll vastutust ja kahju hüvitamist käsitlevale Nagoya – Kuala Lumpuri lisaprotokollile alla, eeldusel et see sõlmitakse hilisemal kuupäeval.

Eesmärk

Bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni Cartagena bioohutuse protokoll on rahvusvaheline leping, millega reguleeritakse nüüdisbiotehnoloogia abil saadud geneetiliselt muundatud elusorganismide vedu ühest riigist teise. Protokolliga kehtestatakse eelneva teadliku nõusoleku andmise menetlus, tagamaks et riikidele antakse teavet, mis on vajalik teadlike otsuste tegemiseks enne nõusoleku andmist selliste organismide importimiseks oma territooriumile. Protokollis viidatakse ettevaatusel põhinevale lähenemisviisile ning kinnitatakse taas Rio keskkonna- ja arengudeklaratsiooni 15. põhimõtte kohast ettevaatust. Protokolliga luuakse ka bioohutuse teabevõrgustik, mille eesmärk on hõlbustada geneetiliselt muundatud elusorganismide alast teabevahetust ja abistada riike protokoll rakendamisel.

1992. aasta Rio keskkonna- ja arengudeklaratsiooni 13. põhimõtte kutsub riike üles töötama välja siseriiklikke õigusnorme seoses vastutuse ja kahju hüvitamisega ning tegema koostööd ka rahvusvaheliste õigusnormide väljatöötamiseks keskkonnakahju kahjuliku mõju eest vastutamise ja kahju hüvitamise küsimustes.

Cartagena protokollis kontekstis on vastutus ja kahju hüvitamine seotud küsimusega, mis juhtub, kui geneetiliselt muundatud elusorganismide piiriülesest veost on tekkinud kahju. COP/MOP 5 poolt 2010. aastal Nagoyas vastu võetud *vastutust ja kahju hüvitamist käsitlevas lisaprotokollis* on kehtestatud geneetiliselt muundatud elusorganismidest bioloogilisele mitmekesisusele tuleneva kahjuga seotud vastutuse ja kahju hüvitamise rahvusvahelised eeskirjad ja menetlused.

Lisaprotokollis keskmes on peamiselt haldusmenetlused ja nõuded seoses vastumeetmetega, mida tuleb võtta, kui geneetiliselt muundatud elusorganismidest tekib kahju, mis mõjutab kahjulikult bioloogilise mitmekesisuse säilimist ja säästvat kasutamist, võttes arvesse ka ohte inimese tervisele.

Lisaprotokollis kohaselt on selle osalistel kohustus näha uute või kehtivate riigi õigusaktidega ette eeskirjad ja menetlused kahju käsitlemiseks. Neil tuleb ette näha vastumeetmed selleks, et vältida või leevendada kahju või taastada bioloogiline mitmekesisus. Osalised peavad kohustama käitajat, kelle otsese või kaudse kontrolli all on kõnealused geneetiliselt muundatud elusorganismid, võtma kahju korral või juhul, kui kahju tekkimise tõenäosus on piisavalt suur, asjakohaseid vastumeetmeid, mis on eelkõige mitmetes arengumaades uudne.

Euroopa Liidus on Cartagena bioohutuse protokollis sätteid hõlmatud bioohutust käsitlevate Euroopa õigusaktidega, mille peamiseks nurgakiviks on ettevaatuspõhimõte. Nagoya – Kuala Lumpuri lisaprotokollis vastutusealased sätteid sisalduvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiivis 2004/35/EÜ keskkonnavastutusest keskkonnakahjustuste ärahoidmise ja parandamise kohta, millega on kehtestatud saastaja-maksab-põhimõttel lähtuv raamistik, mille kohaselt maksab keskkonnakahju tekkimisel selle eest saastaja.

COP/MOP 5 otsustas samuti, et kui lisaprotokollis ette nähtud vastumeetmete kulusid ei hüvitata, võib võtta lisaks täiendavaid hüvitusmeetmeid ning et sellised meetmed võivad sisaldada kokkuleppeid, mida peab läbi vaatama COP-MOP. Lisaks kutsus COP-MOP osalisi tungivalt üles tegema seoses lisaprotokollis rakendamise koostööd inimressursside ja institutsioonide suutlikkuse arendamiseks ja/või tugevdamiseks ning palus osalistel seda arvesse võtta arengumaadest protokolliosalistele kahepoolse, piirkondliku ja mitmepoolse abi väljatöötamisel.

Euroopa Liidu deklaratsioon

Vastavalt bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni artiklile 34 on kõik konventsiooni protokollid avatud riikidele ja piirkonna majanduskoostöö organisatsioonidele ratifitseerimiseks, vastuvõtmiseks või heakskiitmiseks. Vastavalt nimetatud artikli lõikele 3 peab piirkonna majanduskoostöö organisatsioon tegema teatavaks, milline on tema pädevus asjaomase protokolliga reguleeritud valdkonnas. Komisjon on selle kohustuse täitmiseks koostanud deklaratsiooni, mis on lisatud ettepanekule.

Kõnealuses deklaratsioonis teatab Euroopa Liit, et vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingule, eriti selle artiklile 191, on ta pädev sõlmima rahvusvahelisi lepinguid ja täitma nendest tulenevaid kohustusi.

Euroopa Liit teatab lisaks, et ta on juba võtnud vastu liikmesriikide jaoks siduvad õigusaktid, mis hõlmavad kõiki lisaprotokolliga reguleeritavaid küsimusi.

Raportööri järeldused

Vastutust ja kahju hüvitamist käsitlev Nagoya – Kuala Lumpuri lisaprotokoll aitab suuresti kaasa bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni ja Cartagena bioohutuse protokollide eesmärkide saavutamisele. Kõnealune lisaprotokoll käsitleb 2004. aasta Euroopa keskkonnastutuse direktiivi üldjooni järgides konkreetselt vastutust ja kahju hüvitamist geneetiliselt muundatud elusorganismidest bioloogilisele mitmekesisusele tekkinud kahju puhul.

Raportöör toetab nõukogu otsust, millega vastutust ja kahju hüvitamist käsitlev Nagoya – Kuala Lumpuri lisaprotokoll Euroopa Liidu nimel heaks kiidetakse, pidades silmas liidu pädevusse kuuluvaid küsimusi.

Raportööril on hea meel tõdeda, et enamik liikmesriike on lisaprotokollile alla kirjutanud, ja ta kutsub neid üles seda kiiresti ratifitseerima.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	18.12.2012
Lõpphääletuse tulemus	+: 58 –: 0 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Sophie Auconie, Pilar Ayuso, Paolo Bartolozzi, Sandrine Bélier, Milan Cabrnoch, Martin Callanan, Nessa Childers, Tadeusz Cymański, Esther de Lange, Anne Delvaux, Bas Eickhout, Edite Estrela, Karl-Heinz Florenz, Gerben-Jan Gerbrandy, Matthias Groote, Satu Hassi, Jolanta Emilia Hibner, Dan Jørgensen, Karin Kadenbach, Christa Kläß, Eija-Riitta Korhola, Holger Krahmer, Jo Leinen, Peter Liese, Zofija Mazej Kukovič, Linda McAvan, Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, Miroslav Ouzký, Vladko Todorov Panayotov, Antonia Parvanova, Andres Perello Rodriguez, Pavel Poc, Frédérique Ries, Anna Rosbach, Oreste Rossi, Dagmar Roth-Behrendt, Kārlis Šadurskis, Horst Schnellhardt, Richard Seeber, Theodoros Skylakakis, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Salvatore Tatarella, Thomas Ulmer, Anja Weisgerber, Marina Yannakoudakis
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Margrete Auken, Jutta Haug, Jiří Maštálka, Judith A. Merkies, Miroslav Mikolášik, Giancarlo Scottà, Alda Sousa, Andrea Zanon
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Emine Bozkurt, Reinhard Bütikofer, Jean Lambert, Csaba Sógor, Josef Weidenholzer